

የሽሪዓ ፍርድ ቤት የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ

አዲት ሪፖርት

ጠ/ቤት/2015

አዲስ አበባ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

የፌዴራል ሽሪዓ ፍርድ ቤት

የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት ሪፖርት

የፌዴራል ሽሪዓ ፍርድ ቤት የተመደበለትን የመደበኛ በጀት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግስት የሂሳብ አያያዝ ስርዓት መሰረት መያዙንና የመንግስት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን ኦዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የፌዴራል ሽሪዓ ፍርድ ቤት ስራ አመራር ሲሆን የሂሳብ ሪፖርቶችን ኦዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤት ኃላፊነት ነው ፡፡

ኦዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ስልጣን ሲሆን ዓለም አቀፍ የዋና ኦዲተሮች የኦዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግ ነው፡፡ እነዚህን የኦዲት ደረጃዎች መከተል ኦዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የኦዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል፡፡

ኦዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አሀዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና ኦዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶችን ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤
- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ አዲቱን አቅደን አከናውነናል።

ከዚህም በተጨማሪ አዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና አዲት ማከናወንን ይይዛል።

ለአዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የፌዴራል ሸሪዓ ፍርድ ቤት ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች ፤ መዛግብት፤ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በማዕከሉ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው።

አዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት የአዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

- ☛ የገቢ/የዕርዳታ/የብድር ሂሳብ ሪፖርት፤
- ☛ የወጪ ሂሳብ ሪፖርት ፤
- ☛ የዝውውር ሂሳቦች ሪፖርት፤
- ☛ የተሰብሳቢ ሂሳቦች ሪፖርት፤
- ☛ የተከፋይ ሂሳቦች ሪፖርት፤
- ☛ የሂሳብ ማመዛዘኛ፤

ለአዲት አስተያየቱ መሠረት የሆኑት ጉዳዮች፤

የፌዴራል ሽሪዓ ፍርድ ቤት የ2014 የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

1. በፌዴራል መንግሥት የገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 አንቀጽ 8 ተራ ቁጥር 2 /ለ/ የመንግስት መስሪያ ቤቶች ላገኘው አገልግሎት ወይም ለገዛቸው እቃዎች ክፍያ መፈፀም እንዳለበት ያዛል። በዚህ መሰረት በፍርድ ቤቱ መመሪያውን ተግባራዊ እያደረገ መሆኑን ለማረጋገጥ በተወሰደ የአዲት ናሙና፤ ም/ቃዲ ሞሀመድ ሙባሪክ ኑረዲን ከመስከረም 27/2014 እስከ ጥቅምት 11/2014 ጀምሮ በመስክ ስራ ላይ አዳማ የነበሩ ስለመሆኑ ለአዲት በቀረበው ሰነድ መሰረት የተረጋገጠ ቢሆንም

➤ በደረሰኝ ቁጥር16666 በቀን 30/1/2014 ብር1.255.00 ገላን ነዳጅ ማደያ ለተቀዳ ነዳጅ አላግባብ ክፍያ መፈጸሙ፤

➤ በደረሰኝ ቁጥር16665 በቀን 2/2/2014 ብር1310.00 የተከናወነው ከአ.አ ገላን የነዳጅ ግዢ የተከናወነው አዲስ አበባ ገላን ነዳጅ ማደያ ግዢ መሆኑ፤

በድምሩ ብር2,565.00 ክፍያው ከመስክ ስራው ጋር የማይጣጣም ሆኖ መገኘቱ በአዲት ታውቋል፡፡

ከላይ በተራ ቁጥር 1 ከተገለጸው በስተቀር የመ/ ቤቱ የሂሳብ ሪፖርቶች በበጀት ዓመቱ እስከ ሰኔ 30 ቀን 2014 ዓ.ም ድረስ የተሰበሰበውን ገቢ የተከፈለውን ወጪና የበጀት አጠቃቀም በአጥጋቢ ሁኔታ ያሳያሉ፡፡

ህጋዊነትን ያልተከተሉ ጉዳዮች (Compliance Matters)

ወጪ

2. በሰኔ 2002 ዓ.ም በወጣው የእቃና የአገልግሎት ግዥ አፈጻጸም መመሪያ አንቀጽ 24/3 እንዲሁም ታህሳስ 14 ቀን 2008 ዓ.ም በቁጥር ሕ/አ/2/59 ሰኔ 2002 ዓ.ም የወጣውን የእቃና የአገልግሎት ግዥ አንዳንድ አንቀጾችን ለማሻሻል በወጣው መመሪያ መሰረት ከብር 200,000.00 የእቃ ግዥ እና ከብር 150,000.00 በላይ የሆኑ የአገልግሎት ግዥዎች በግልጽ

ጨረታ መገዛት እንዳለበት ተገልጿል፡፡በዚህ መሰረት ፍርድ ቤቱ መመሪያውን ተግባራዊ ማድረጉን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ ፍርድ ቤቱ ለድሬደዋ ከተማ ለሚገኘው የፌዴራል ሽሪዓ ፍርድ ቤት የቢሮ ኪራይ በቀን 28/4/2014 በወጪ ደረሰኝ ቁጥር 00001545 ብር 910,800.00 ከፍያ የተፈጸመ ቢሆንም ፤

❖ ፍርድ ቤቱ ግዥ ከግልጽ ጨረታ ውጭ ሌሎች ዘዴዎችን ለመጠቀም አስቀድሞ የመንግስት ግዥና ንብረት አስተዳደር ባለስልጣን ፍቃድ መጠየቅ ሲኖርበት አሸናፊው ከተመረጠ በኋላ ባለስልጣን መ/ቤቱን የጠየቀ መሆኑ፤

❖ ተወዳዳሪዎቹ ለውድድር ከመጋበዛቸው በፊት የታደሰ ንግድ ፍቃድ ያላቸው ስለመሆኑ ፤የተጨማሪ እሴት ታክስ ተመዝጋቢ ስለመሆናቸው ተረጋግጦ ለውድድር መቅረብ ሲገባቸው አሸናፊው ድርጅቱ ከተመረጠ በኋላ የታደሰ ንግድ ፍቃድ እና የቫት ተመዝጋቢነት ማስረጃ እንዲያቀርብ መደረጉ በአዲት ታውቋል፡፡

ተሰብሳቢ ሂሳብ

3 .የገ/አ/ል/ሚ/ር በወጣው የፌዴራል መንግስት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል ሁለት አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 2/መ ቅድመ ወጪ የተደረገው ገንዘብ በዕለቱ በሂሳብ መዝገብ ላይ ለዚሁ ተግባር በተዘጋጀው የኮምፒውተር ሥርዓት መመዝገብና በሂሳብ ሌጂር ላይ መወራረስ እንዳለበት በተደነገገው መሰረት ስለመሆኑ ለማጣራት አዲት ሲደረግ ፤

❖ በቅድመ ሂሳብ መደብ 5217399(4247) ብር 669.40 በ1999 አቶ ወርቁ አባተ ከስራ ሲሰናበቱ ሳይሰበሰብ የቀረ መሆኑ፤

❖ ወ/ሮ ዝናቧ አስራት 5217399 (4247) ብር400.00 ከአምስት ዓመት በላይ ያልተሰበሰበ ውዝፍ ተሰብሳቢ ሂሳብ መሆኑ፤

በድምሩ ብር1,069.40 ውዝፍ ተሰብሳቢ ሂሳብ መሆኑ በአዲት ታውቋል፡፡

ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች (Emphasis matter)

ወጪ

4. የፌዴራል መንግሥት የግዥ አፈጻጸም መመሪያ ሰኔ 2002 ዓ.ም ክፍል 4 አንቀጽ 15.4 መሰረት ከግልጽ ጨረታ ውጭ በሌሎች የግዥ ዘዴዎች የሚጠቀም ማናቸውም የመንግስት መ/ቤት በሌሎች የግዥ ዘዴዎች ለመጠቀም የመረጠበትን ምክንያት እና ሁኔታዎች

የሚገልጽ ሰነድ መያዝ ይኖርበታል ይላል፡፡በዚህ መሰረት በመ/ቤቱ የተፈጸሙ የቀጥታ ግዥዎች ደንብና መመሪያውን ተከትለው ስለመሆኑ ለማረጋገጥ በተወሰደ የኦዲት ናሙና፤

❖ በደረሰኝ ቁጥር 2150 በቀን 30/10/2014 በሂሳብ መደብ 2231101 በብር 73,600.00 የጀኔራል ተገናኝ ከፋሲል ይርጋለም ፋስት ኤሌክትሮ መካኒካል ኢንጂነሪንግ የቀጥታ ግዥ የተከናወነ መሆኑ፤

❖ ጀነራላዊ ተገናኝ ጥያቄ ከክፍሉ ጥያቄ ያልቀረበ መሆኑ፤

❖ ጀነራላዊ በትክክል ስለመጠገኑ ሳይረጋገጥ ክፍያ መፈጸሙ፤

በኦዲት ታውቋል፡፡

5. የፌዴራል መንግሥት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12(1) ማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ለበጀት አመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛ በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት በተደነገገው መሰረት ፍርድ ቤቱ ተግባራዊ ስለመሆኑ ኦዲት ሲደረግ በፕሮግራም ከተደለደለው በጀት ከ10% በላይ ሲታይ፤የመደበኛ በጀት ብር 1,773,492.87 ስራ ላይ ያልዋለ በጀት መሆኑ ታውቋል፡፡

ሌሎች ጉዳዮች(Other matter)

6. የፌዴራል መንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 ክፍል 2 አንቀጽ 6 ንዑስ አንቀጽ 2 ከፊደል ሀ-ሰ የመስሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊ ተግባርና ኃላፊዎች በሚለው ሥር፤ ለንብረት የሥራ ክፍል በሰው ኃይልና አደረጃጀት ትኩረት መስጠት፤የመንግሥት ንብረት ኢኮኖሚያዊና ውጤታማ አገልግሎት እንዲሰጥ ሥርዓት መዘርጋት፤የመንግሥት ንብረት ላይ ጉድለት መታየቱ በኦዲተሮች ወይም በሌላ አካል ሲረጋገጥ ንብረቱ በምርመራው መሠረት በዓይነት ወይም በገንዘብ እንዲተካ ማድረግ፤ዓመታዊ እና እንደ አስፈላጊነቱ ድንገተኛ የንብረት ቆጠራ እና የስቶክ ምርመራ እንደ ንብረቱ ዓይነት የጊዜ ገደብ በማስቀመጥ እንዲካሄድና ሪፖርት እንዲቀርብ ማድረግ፤ በዚህ መመሪያ የተገለፁትን ሌሎች ተግባሮች በበላይነት መከታተልና ማስፈጸም» እንዳለበት፤ እንዲሁም የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ሚኒስቴር ታህሳስ 2000 ዓ.ም ባወጣው የመንግስት ቋሚ ንብረት አስተዳደር ማንዋል /ኅፋም/ ንብረቶችን በልዩ ሁኔታ ለመለየት እንዲያስችለን፤በቀላሉ ለማግኘት እንድንችልና በቋሚ ንብረቶች ላይ ያሉትን መረጃዎች ለመተንተን እና ለማጠቃለል እንድንችል ቋሚ ንብረቶች ምክንያታዊና ሥርዓት ባለው መንገድ ለንብረቶች ቁጥር

መሰጠት እንዳለበት መመሪያው በተገለጸው መሰረት ስለመሆኑ የቋሚና የአላቂ ንብረት አያያዝና አጠባበቅ አዲት ሲደረግ፤

- ቋሚ እቃዎች ሙሉ በሙሉ መለያ ቁጥር ያልተሰጣቸው መሆኑ፤
- በእቃ ግምጃ ቤት ውስጥ የሚገኙ ንብረቶች በእስቶክሊስት በሲስተም ከተመዘገበው ቢንካርድ ላይ ባለውና በአካል ተቆጥሮ በንብረት ክፍል የሚገኘው ጋር ሲገናዘብ ልዩነቶች የሚታዩበት ሆኖ መገኘቱ ፡፡
- አላቂ እቃዎች፣ቋሚ እቃዎችና የሚወገዱ እቃዎች በአንድ ግምጃ ቤት ውስጥ ተለይተው የማይቀመጡ መሆኑን፡፡
- በቋሚ እቃ እንዲሁም በአላቂ እቃ ግምጃ ቤት ውስጥ የገቢ ደረሰኝ (ሞዴል19)የወጪ ደረሰኝ (ሞዴል22) እንዲሁም ስቶክ በአንድ ሰው የሚሰራ መሆኑ፤
- የፍርድ ቤቱ ሰራተኞች በሙሉ በእጃቸው ለሚገኘው ቋሚ ንብረቶች User Card የሌላቸው መሆኑ፤
- አመታዊ የንብረት ቆጠራ ያልተደረገ መሆኑ ፡፡
- በመስሪያቤቱ ባለቤትነት ያልተመዘገቡ የሰሌዳ ቁጥር ኢት-04-01-22812 እና ኢት-04-01-20084 ተሸከርካሪዎች መኖራቸው

በአንድ ግምጃ ቤት የተቀመጡና ረጅም አመታትን ያስቆጠሩ ንብረቶች ያሉ ሲሆን የሚሰሩ እና የማይሰሩ በአንድ ላይ ተከማችተው መገኘታቸውና ንብረቶቹ በንብረትነት ስለመመዝገባቸውማረጋገጥ ያልተቻለ መሆኑ በአዲት ታውቋል፡፡

7. የፌዴራል መንግሥት የውስጥ ቁጥጥር ደረጃዎች መመሪያ ቁጥር 8/2003 የውስጥ ቁጥጥር ሥርዓት ቀረፃ ሥርዓትን በተመለከተ ክፍል አራት ቁጥር 14(2) በመስሪያ ቤቱ የስራ እንቅስቃሴ ወቅት ተለይተው የታወቁ ስጋቶችን ለማስቀረት ወይም የሚያደርሱትን ጉዳት ለመቀነስ እንዲቻል እያንዳንዱ መ/ቤት የሥራ ክፍል አንድን ሥራ ለመፈፀም ሥራው የሚያልፍበትን እያንዳንዱን ደረጃ በመዳሰስ ለሥራው ተስማሚና ጠንካራ የውስጥ ቁጥጥር ሥርዓት እንዲቀረጽ ማድረግ እንዳለባቸው ይደነግጋል፡፡ እንዲሁም የፌዴራል መንግሥት ተሸከርካሪዎች ስምሪት እና አጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 32/2004 ክፍል 3 አንቀጽ 9 ንዑስ አንቀፅ አንድ እና ሦስት ስለመንግስት ተሸከርካሪዎች ነዳጅ፣ ቅባት፣ ዘይት እና መለዋወጫ ዕቃዎች አጠቃቀም፣ ቁጥጥር ለመኪና እና ለጄኔሬተርና ነዳጅ ግዢ የተከናወነው በትክክል አገልግሎት ላይ መዋሉን የውስጥ የቁጥጥር ሥርዓቱ ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ ፡-

- የፍርድ ቤቱ የሚገኙ ጀነራላዊ፣ ተሸከርካሪዎች በሊትር የሚጓዙበት ርቀት/ ኖርማላይዜሽን / normalization /በሶስተኛ ወገን የተረጋገጠ መረጃ የሌላቸው መሆኑን፤
- ጀነራላዊን ለማንቀሳቀስ በሰዓት ወይም በቀን የሚያስፈልገው የነዳጅ መጠን ጥናት ተደርጎ መጠኑን የመቆጣጠሪያ ስልት የሌለ መሆኑ፤
- የጀነራላዊ ኦፕሬተር የሥራ ክፍል ሠራተኞች/ኦፕሬተሮች/ ለማሸኖቹ የሚያስፈልገውን ነዳጅ በነዳጅ መጠየቂያ ቅጽ ላይ በመመላት በሚመለከተው የሥራ ክፍል ኃላፊ የሚረጋገጥበት ሥርዓት የሌለ መሆኑ፤
- ለመኪና እና ለጀነራላዊና የዋለው የነዳጅ ፍጆታ ብዛትና የገንዘብ መጠን የሚገልጽ በማስረጃ የተደገፈ ሪፖርት ለማጽደቅ ወይም ለሚመለከተው የስራ ሂደት የማይቀርብ መሆኑ፤ በጠቅላላ በፍርድ ቤቱ ለነዳጅ የወጣው ወጪ ፍ/ቤቱ ለተጠቀመበት አገልግሎት የዋለው መሆኑን ለማረጋገጥ አለመቻሉ በአዲት ታውቋል፡፡

ከሰላምታ ጋር

የፌደራል ዋና ኢዲተር መ/ቤት